

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/332,Wystawa-Kto-ratuje-jedno-zycie-ratuje-caly-swiat-Pomoc-ludnosci-zydowskiej-pod-o.html>
03.04.2026, 21:06

Wystawa „Kto ratuje jedno życie ratuje cały świat... Pomoc ludności żydowskiej pod okupacją niemiecką w województwie białostockim (1941-1944)” - Białystok.

19.08.2003

18 sierpnia br. w Białymstoku obchodzono 60. rocznicę powstania w getcie. Uroczystości rozpoczęły się w siedzibie białostockiego Oddziału IPN. W siedzibie IPN miało miejsce spotkanie ocalonych Żydów z Białegostoku, mieszkających obecnie zagranicą, z Polakami ratującymi ich podczas okupacji hitlerowskiej.

Za swoją postawę osoby te zostały odznaczone po II wojnie światowej medalem „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata”. Wzruszające spotkanie, w którym uczestniczył prezes IPN prof. Leon Kieres przywołało dramatyczne wspomnienia okupacji hitlerowskiej na Białostocczyźnie.

W południe odbyły się uroczystości pod pomnikiem powstańców białostockiego getta. Przemówienia attaché ambasady Izraela Benjamina Bashana, dyrektora białostockiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej prof. Cezarego Kukło, przedstawicieli władz miasta Białegostoku i województwa podlaskiego oraz licznych gości z Izraela przypomniały o kilkusetletniej historii Żydów na Podlasiu i tragicznych wydarzeniach jakie miały miejsce podczas II wojny światowej: Holokaucie i powstaniu w getcie białostockim. Wiele miejsca poświęcono braterskiej i bohaterskiej postawie Polaków, którzy ryzykując własne życie ratowali żydowskich sąsiadów. Za tych, którzy zginęli odmówiono Kadiśz oraz złożono wieńce i zapalono znicze pod pomnikiem powstańców getta białostockiego. Prof. Kukło przypomniał słowa historyka żydowskiego prof. Jakuba Goldberga: „Nie ma historii Polski bez historii Żydów, nie ma historii Żydów bez historii Polski”.

Ostatnim punktem uroczystości było otwarcie w Białostockim Ośrodku Kultury przygotowanej przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Białymstoku wystawy, „Kto ratuje jedno życie ratuje cały świat... Pomoc ludności żydowskiej pod okupacją niemiecką w województwie białostockim”, podczas którego wystąpił m. in. ks. abp senior Stanisław Szymecki a prof. Jerzy Makarczyk odczytał list prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego, który objął honorowy patronat nad wystawą. Uroczystego otwarcia dokonał prezes Instytutu Pamięci Narodowej prof. Leon Kieres wraz z Haliną Grubowską (dawniej Hanią Grynberg) i Józefem Leszczyńskim (synem Klemensa i Zofii, którzy przechowali Hanię w swoim domu w Surażu podczas okupacji).

- Bohaterami dzisiejszego dnia są Ci, którzy ratowali życie i Ci, którzy oddawali swoje życie, by ratować innych - mówił prof. Kieres - I o tym właśnie jest ta wystawa - o braterstwie mieszkańców Podlasia: ratowanych i ratujących.

Wystawa prezentuje fotografie i dokumenty będące świadectwem ofiarności i bezinteresowności wielu mieszkańców Podlasia w czasie II wojny światowej.

- Dobrze, że wystawa pokazywana jest w regionie, o którym ostatnio mówiło się tylko w kontekście czynienia zła - powiedział prof. Feliks Tych, dyrektor Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie - Świadczy o tym, że nie można uogólniać, przestrzega przed stereotypami. Naszemu krajowi potrzeba więcej takich wystaw.

[Poprzedni Strona](#)

ZAPROSZENIE

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI
przeciwko NARODOWI POLSKIEMU
ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU

**KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE,
RATUJE CAŁY ŚWIAT...**
Pomoc ludności żydowskiej
pod okupacją niemiecką
w województwie białostockim (1941-1944)